

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pozsony megyei követválasztás; angol lapvélemény a' honi gabnakereskedésről; nbecksereki iskolaiünnepély; folytonos surlódás a' montenegroiakkal; bucharesti és szerb határszéli hírek; ikervári alapítvány; különféle: a' pesti vakok próbatéte Pozsonyban, Veszter Sándor külföldön, 's a' t.; agarasztársaság; 's a' t.) Amerika. Spanyolország (Cabrera és Espana fölszólításai a' spanyolokhoz; komoly cortesviták; Espartero példás igazság - kiszolgáltatása; a' franciaia követ fogadtatása Navarrában; 's a' t.) Anglia (a' Times és Globe ellenkező okoskodása Maroto átpártoltáról; 's a' t.) Franciaország (részletek d. Carlos további utazásáról; 's a' t.) Törökország. Svédország. Németország. Schweiz.

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. kir. felsége b. Mednyánszky Alóizt, a' nmélt. magyar kir. udv. kamra' alelnökét, a' tudományok' biztossága' 's a' közép-ponti könyvvizsgáló-collegium' elnökévé; Havas Józsefet, Pest szabad kir. város főbíráját; P. Spányik Glycert, a' budai kir. fő-gymnasium igazgatóját; Császár Ferenczet, a' fumei k. váltó-kereskedési törvényszék' ülnökét; és Karácson Mihály jogtanárt, ugyanazon biztosság' és collegium' ülnökévé; Beke Kálmánt pedig, a' nmélt. magyar kir. helytartó-tanács fogalmazó-gyakornokát, jegyzőjévé (acturius) nevezni kegy. méltóztatott; egy ülnöki hely még ürességen levén.

A' m. kir. udv. kamra farkasvölgyi 30ad ellenőrré Veiszl Ferencz pinkaföldi 30ad ellenőrt; helyére Brunner József allhau 30adost; a' pozsonyi 30ad helyettes ellenőrévé Kletvig Károly ottani járulnokot; a' budai 30ad főállított raktárnoki tisztségre Mayer Ferdinand pesti 30ad irnokot, ennek helyére pedig irnokká Pareseties Károly gyakornokot alkalmazá; Nagyváradra sóárnokká Pálffy Ferencz nagybányai, Hatvanba pedig Gaiszler György mohácsi sóárnokot tette által.

Ó es. 's ap. kir. felsége Teller János szolnoki sómázsameszt, előbbi egész fizetésének meghagyásával, kegyel. nyugalmazni méltóztatott. — Steinfels József bátfai sóárnok f.e. sept. 14kén meghalálozott.

Bittó Benjamin pozsony megyei első alispánnak az országgyűlési követsegről lemondása következtében: f. hó 1sején 246 szóval 195 ellen Jankó Mihály megyei főjegyzőt választák országgyűlési képviselőjükké Pozsony megye rendei; mivel azonban hosszasan előadott okainál fogva a' megválasztott főjegyző nem vállala el e' fényes megbízatást, tehát új választás rendeltetik tartatni, mellynek a' legközelebbi megyei közgyűlés tüzend ki határnapot. —

(Angol lapvélemény hazai gabnakereskedésünkről.) A' M. Chronicle hosszú cikket közöl azon kedvező sükeréről, melly magyarországi gabnaszállításból Triest és Fiume felé Angliára haramlanék, 's többi közt következőleg fejezi ki magát. „Az angolok nem igen vigyázók nyereszkedési vállalatokban. Több év előtt számos kereskedőnk egeté meg új gabnaszállítással Spanyolországból. Feledék t. i., mikép a' spanyol birodalom gabnadús tartományi olly dragán eszközölhetik csak tengerre a' szállítást, hogy majd egészen lehetlenítik a' gabnakereskedést. Egészen más-kép van ez Magyarországon. A' fumei kikötő csak 70 angol mérföldnyire van Magyarország egyik hajózható folyamától, 's e' két pont közt legjobb országutakon történhetik mindennemű szállítás. Mért nem szállíthatunk tehát Magyarországból gabnát, miután annyira kedvező e' tekintetben az új kereskedési szerződés? A' válasz erre igen könnyű. Gabnatörvényünkél fogva nem számolhatunk honosink rendes gabnabeszállításra külföldről, mert nálunk, köztudomás szerint, bizonyos korlátok közé van szorítva a' gabnakereskedés. Minden nehézség el lenne hárítva, mihelyt a' beszállítás megengedtetnék. Angliának számtalan oka van Ausztriával közelebb viszonyokba lépésre. Angliának egyetlen birodalom jölléte és virágzása iránt sem kellene nagyobb részvételt viseltetni. Ausztria politikai helyzete Európában, Magyarország és a' hozzá tartozó tartományok nagyobb részének termékenysége, kiapadhatlan segélyforrása, politikai összeköttetése Angliával, 's népeinek ragaszkodása régi szövetségeséhez, legalaposb okul szolgálhatnak ránk nézve e' hatalmas birodalommal legbarátságos viszonyokba lépésre.“

(Folytonos surlódás a' montenegroiakkal. Bucharesti és szerb határszéli hírek.) Sept. 12ki hírek szerint a' határszabályozás kormányunk és Montenegro közt Tseffkin orosz ezári udv. tanácsos jelenléte daczára is folyvást igen lassan halad, 's vannak, kik hiszik és nyíltan állítják, mikép egyedül a' vladikával sokkal hamarabb lehetne boldogulni. A' mostani szárazság legnyomasztóbb inséggel fenyegeti Montenegro lakosait. Ugy szólván semmi nem termett ott ez évben. Ez okból a' vladika, mint mondják, levelet irt Otto görög királynak, 's engedelmét kér tőle több száz montenegroi családot település végett Görögországba szállíthatni; ugyan illy kéréssel a' ezárhoz is folyamodék a' vladika, 's alattvalóinak egy részét Ázsiába szeretné letelepíteni. Fegyveres villongás már hazamosb idő óta nem történt a' határszéleken. — Sept. 4iki havasalföldi hírek szerint Titow, az új orosz fő consul, azon napokban Bucharestbe érkezék. Milos hg megkapá általa az orosz kormánytól a' választ fejedelmi székről lelepte iránti ellenmondására. Ez irata, mint előre mindenki gyanítá, semmi figyelmet nem támoszta az orosz udvarnál, mert a' ezár tökéletesen jogszerűnek tartja a' fejedelem lemondását. Milos hg azon nyilatkozata, miszerint ő csupán kényszerítésből monda le fejedelmi székről, még pedig csak elhunyt első szülött fia javára, semmi figyelemre nem méltaték. Általányosan hiszik, hogy Konstantinápolyból sem fog kedvezőbb válasz érkezni Milos hg ellenmondására. Egyébiránt Milos hg rövid idő múlva személyesen Oroszországba szándékozik utazni, 's igen tetemes váltókkal láttatá el magát Sina b. által. —

N. Beckserek, oct. 1jén: Ma'napon ünnepeltetik itt a' helybeli evang. reform. kisebb gymnasiumának, 's ennek oktatójainak beiktatási napja,

szép számu minden rendű, karú 's nemű gyülekezet jelenlétiben, az említett vallásbeliek szentegyházában. E' nemzeti intézetben ugyanis ma kezdetek el a' tanítások. Táblabíró 's esperes Ambrózy Mátyás analfalvi lelkész történeti fontossága és szerenés összehasonlításairól nevezetes magyar szent beszéddel nyitá meg az ünnepélyt, megelőzve nemzeti nyelvű szoltár éneklése által, mit az orgona ájtatos hangjai kísérték. E' közben az egyik új oktató, Eesedy Ödön, iktattatik hivatalába az esperes által, mire az új tanító szószekebe lépven, nyomos magyar beszédében, a' szülék 's oktatók kötelességeit igen czélszerűen fejtegeté; különösen kiemelé ebben a' nevelés fontosságát, 's a' nemzetiséget; mint korunk legérezhetőbb szükségét. Buzgón zenge meg ezután az ünnepély-bezáró ének; de buzgón emelkedik keblünkben szüntelen ama ohajtás, vajha a' jó isten e' zsenge magyar intézetet, jövendőre is, véghetetlen szent áldásával tetézné, 's abból évről évre édes honunknak viruló jövendőt virasztana. Ezen intézetben két tanító foglalkozik; ideiglen a' helybeli lelkész, Benkó, vállalá magára az egyik tiszte: a' másik, Eesedy Ödön, Debreczenből szerzeték ide. A' tanítások, a' syntaxisig bezárólag intézetenek. A' tanulmányok nemzeti nyelven taníttatnak. Áldás és üdv kísérje a' nemes keblű alapítókat, boldogság, süker az oktatók súlyos gondjaikat! Részünkről bátrak vagyunk jósolni; hogy idővel a' távolabb vidékek is ide küldendik növendékeiket, mit annál inkább reménylünk, mert esinos műveltségű kereskedői városunk illy vállalatok czélszerű létesítésire igen alkalmas, a' tanítási rendszertől pedig egyedül csak jót várhatunk.

Ikervár (Vas megye): Ha egypár tízzel visszalépve vizsgáljuk hazánkban a' jelenig történeteket; 's ha az eddigiekről jövendőre következtetünk, mit ritkán esal, — úgy táplál bennünket az édes remény, hogy Hunnia népe nem sokára elérí azon pontot, mellyre más nemzetek századok lefolyási alatt juthattak; míg ez kivont karddal védangyaloként örködék szüntelen fölöttük. De van még egy mező hazánkban, melly jelenleg majd kizárólag pörlag, 's még az marad, a' közbizalomra hasznalat ohajtjuk, melly lelke minden polgári egyesületnek. A' köznép ez! mellynek erkölcsi neveltetése, a' szó tökéletes értelmében, igaz vallásos embert, 's valódi polgárt képező egyedüli eszköz majd egészen hiányzik. Ez erkölcsi nevelés hiányának lényeges oka nem csak az országos igazgatóság büles rendelkezésének sokszor lélekisméretlen elhanyagolása, végre nem hajtsa; mi megyénkben, hasonlítva másokhoz, még rendesen megy; — nemcsak gyakran iskolatantitók ügytelensége, hol legfőbbben, noha nem egészen alaptalanul, keresik azt, — vagy ezeknek fájdalom! esekélyre szabott élelmüket pótló kénytelenítő kézi munkáik; de a' köznép észerejének fejletlenségéből származó gondatlanság mellett, míg annak általános szegénysége 's ebből folyó tehetetlensége is a' czélnyános gyermeki nevelés érdekében elannyira; hogy még az elkerülhetlenül szükséges iskolai könyvek megszerzésére is, mellyek minden tökéletlenségök mellett elég dragán beszállítatnak közre, annál inkább a' tanításérti járandóság megfizetésére elégtelenek. Hogyan lehetne ez emberi tettek legjelesbikén segíteni minél inkább, oktató példa némely buzgó honfiak eddigi tette. Azonban erről gondoskodni hazánkban csakugyan tapasztalás szerint majd egészen a' lelkészek tiszte; ezek buzgóágától várja bizodalmasan a' szegény köznép valamint lelkének szorult állapotjában az atyai vigasztalást, ugy serdülő esemetejének műveltetését, 's ezt elősegítő czélnyános eszközöket is. Illy gondos észereve tisztelt lelkiatyával áldott meg minket az isteni szomoru karban levő helyzetét népeink, egy szersmind igaz fiakat az egyháznak 's józan polgárokat akarván nevelni a' hazának; a' nemesre törekvő szívnek soha nem hiányzó sugalmából talált módot a' semmiből sokat teremve, ez érdemben bogyümölesöt ígéro magot ültetni. Minthogy tisztelt lelkipástorunk ide jöttkor szokás valaminden újhoz - vasárnap pörzsölypénzt szedni, mert egyházunknak rétek 's földek is jól jövedelmeznek, ő azt rendelte: hogy minden vasár- és ünnepnapokon pörzsölypénz szedessék, mellyből, meghagyván az egyház eddigi szokását, bejövendő mennyiség kamatra adassék, miből eleinte a' legszegényebb növendékek 's ugy lassanként aránylag a' többi, könyvekkel, ingyen tanulással, más aprólékos iskolai eszközökkel, sőt ha lehetséges, egy két darab ruhaneművel is segítessenek; idővel; ha a' tüke ugy megnöveked, a' tanítási díj is általán ennek kamatjából adandó. Minő szent volt a' terv, olly esekély sükerrel kecsgetett először; mert mit reménylhetünk a' legfőbb tiz váltó krajezáronként bejövő tökének csak valamennyire is leendő növekvésétől. De minél inkább esökkent bennünk a' remény, annál inkább buzga Danesees József lelkészünk a' szószekeken 's más kedvező alkalommal serkenteni népet, hogy nemes tervének nyomadékat szerezzon. És ime! mi nekünk lehetetlen volt, azt ő lehetségesíté; mert jelenleg a' szedésből, a' m. uraság, nagy érdemű lelkészünk 's egypár jó lelkű atyánkfta segítségével ötszáz forint kamatoz e' czélra; mi minél inkább vigasztal; annál jutalmazóbb jövendőt ígér. Áldás illy nemes tettek, mit bár többen követnének!

KÜLÖNFÉLE: Zsivkovics Panteleimon volt budai és mostani temesvári g. n. e. püspök, elbuesuzván híveitől, sept. 17kén Karloviczba utazék, hol sept. 22, 24 és 29kén Popovics János budai, Athanazkovics Platon pakraczi és Joannovics Eugen károlyvárosi püspökökké szenteltettek föl. — Pozsonyban sept. 30kán délutáni 4 órakor tarták próbatétüket a' pesti vakok a' pozsony megyei teremben, Dolezsalek Antal igazgató vezérlete alatt, igen számos gyülekezet előtt. Az ott jelen volt 16 növendék igen dicséretes jeleit adá szorgalmának, minek legnagyobb méltánylat lön következménye a' hallgatók részéről, kik közül egy sem hagyá el benső megindulás nélkül a' termet. — A' „Szerbszka Maticza“ nevű literáriai egyesület sept. 22kén tartá gyűlését Pesten Tökölly Sabbas kir. tanácsos, esanádi főispán elnöklése alatt, mellyben 30 ezer forintnyi tőkét nyujta be kötelezvényekben, olly föltéttel, hogy 20 ezer forint tüke kamatjából segédj adassék 12 szegény tanulónak, kik kü-

lönösen e' ezéla általa vásárolt házban kapnak lakást, 10 ezer forint kamatja pedig e' ház jó karban tartására, a' tanulók szolgálatára 's egyéb szükségökre fordítassék. Az alapító még nagyobb szerű illynemű intézeteket szándékozik létesíteni. — A' Potsdamban tartott gazdasági egyesületi gyűlést Paganovics hazánk fia nyitá meg. A' gazdasági művelődése "ezimű értekezéssel. Összesen 600 jeles férfi jelent meg e' gyűlésen; legkitűnőbb köztük Humboldt. — Mihály hg elhagyni szándékozik atyját, Milos hget, és Simics másodelnökkel Belgrádba készül utazni. — Nagy-Kanizsa vidékén igen jól fizetett az aratás, a' gabnár folyvást ingadozó lábbon áll, csupán a' tengeri kél meglehetősen áron, mivel ebből, a' hosszas szárazság miatt, silány termést várnak. Zalamegyében igen kevés gubaes termelt, Baranyában és a' katonai határszéleken ellenben igen kedvező volt az időjárat a' gubaesra, elanyira, hogy ott az évben az 1834ikihez hasonló dús termést várnak. — Veszter Sándor társaságáról canstadt és stuttgarti lapok ezt írják: „Farkas és Bihary bandája hangversenyt adott, melyet a' jelenlevők egyhangú itélete szerint kitűnőnek mondhatni. Három hegedű, egy gondonka (violoncello), egy klarinet, 's egy cimbalombul állott az egész hangászkar. A' hat magyar, mind szép fiatal ember, nemzeti öltözetjökben, sajátos tekintetű kölcsönzött az egésznek, 's honi divat szerint, hangjegyek nélkül, nehezebb darabokat is szabatosan, tüzzel 's rendkívüli kifejezéssel játszanak. Mindnyájok közt Farkas János, a' cimbalmos, tűnik ki leginkább, ki hangszerein oly passzageokat játszik, mikről jeles zongorajátzók nyilatkoztak, hogy tíz ujjal nem vihetni véghez azt, mit ez két pácikájával hallott. Leginkább tetszetek a' toborzó és fris magyar, Farkastól. Halljuk, hogy e' társaság még többször is hallatni fogja magát, 's táncmulatságot szándékozik adni. Azon jelentőségimel fogva, melyet a' magyar nemzet korunkban magának szerezni kezd, a' magyar zene is, jóllehet, főkép cigányok gyakorolják azt, figyelmet érdemel, 's azért e' társaságot, melynek Magyarországon nagy híre van, a' maga művészi utazásában, Paris és London felé, bátrak vagyunk hathatósan ajánlani. Veszter Sándor, kinek igazgatása alatt a' társaság áll, ügyes és kellemes táncos, 's igen jól fejezi ki a' magyar tánc kitűnő beljegyét. A' hallgatók közt számos magyar hölgy is volt, kiknek szeméből öröm 's honvágy-könyűket csaltak ki a' varázserejű hazai hangok. — Nagy-Kürü (Hevesmegye): Milly esügedetlenül buzog Száz János helybeli plebános hívei boldogsága előmozdításában, az is mutatja, miszerint Nagy-Fügeden 's Zsadányon 20 év alatt több száz kila búzából 's 8 garasból álló papbéri tartozást, újig kiosztott sok köből búzát, 's 600 fíot meghaladó temetési 's egyéb stóli tartozást engedett el. Ugyan ezt tevő Borsod megyében az alsó-abrányai és nyárádi hívek iránt, hol négy évig pásztorkodék. Pétervásáron is hasonlólag tevé, hol hét évig vivé lelkeszi hivatalát. Valóban nemes tett ez a' pór nép fölségelésire. Az érdemet nem illik zsákba rejteni, a' lelkes szerenysége mellett is, mi kik az öreg Tisza mellett példás életét, éremjét, szép tulajdonit, látjuk, belsők ösztöniből felkiáltjuk, szolgáljon ő másoknak is példányul. — Az Igló városban sept. 1jén 's köv. napjain tartott felsőmagyarországi hangászegyesület egy létesítendő bányász iskola használatára készitendő legezélszerűbb könyvnek akár magyar akár német nyelven készítésére 80 arany jutalmat szavazott. — Komáromban a' szüret elég bő leend; a' bor igen jó, — előleg 7 — 8 fíon tartják. A' vérépítés folyton halad. Több ezredbeli zászlóalj jöve a' várba szállomásozni, melyek sept. 28kán több tábornagy jelenlétében hadi gyakorlatokat tőnek. A' város nyugati részén fekvő kalvária már szétfontatott, 's a' Vágot a' Dunával összekötendő esatorna-ásást már megkezdék. Azon terv, miszerint sánczok irányában a' Duna tülrészén fekvő monostorhegy szinte sánczokra használtassék, elfogadtatott, 's már a' mérésekhez fogtak. Mind ezen roppant készület, mely jelen bekés időkben sok előtt megfoghatlan politika mély belátásában gyökerezik. Az orosz mindinkább fenyegetőbb állást vesz az európai politikában 's illő, hogy ellenes teljes erővel a' súlygyent fentartsák. Jelenleg a' komáromiak figyelmét különösen magára fordítja egy egészen új találmányú ezölőpverő, melylyet Varju János, komáromi lakos a' városnak mintában benyújtott, 's attól a' maga költségim készítése elfogadtatott. A' város felén fekvő fahíd t. i. gyakran a' városnak nagy költségbe kerül, sokáig tart a' hid-ezölőpök leveretése 's ez erőmü fél anyyi emberi erővel kétszer anyyi erejű mint az úgynevezett hujja. — Esztergom: Hétfőn, úgymint f. h. 7kén, reggel hagyá el városunkat hg. primásunk, 's útját Veszprémnek vette. Szüretünknek jó formán vége. Az 1834diki terméshez mérven az ideit $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ dét üti meg, helyel félannyit is szűrték. Egyébiránt a' bor jó lesz, 's bárha nem is bír anyyi szesszel, mint a' 34diki, borértők szavaként, asztali italnak amannál kellemesb leend. Jelenleg törkölestül körülbelül öt váltó fíon kél. Szép korú anyóst szállítottak nálunk is a' napokban sírba, 's ez Boldog Örzse 100 éves asszony volt, ki több év óta süket, tehetetlen, és a' városi szegények házában élt, szeme világát mindazáltal hűn megtartá, 's élte fogyatig eziczája és könyve volt legnagyobb gyönyörűsége. — Kolozsvár: A' m. hónap 21dikei égés Felső-szenutczában gondatlan lővés eredménye volt, mely által egy csür lángba borulván, két mellette levő házzal együtt elhamvadott. A' másnap Holdvilágutczában kiütött tűz szándékos gyujtásnak tulajdonítatik. Ez alkalommal az e' tájon lakó oláhok, babonás hittől vezéreltetve, házaik fedelét kenyerekkel rakták meg, a' tüztől azokat megótmazandók. Ugyan ekkor több főrendű ifju az öltásban munkás részt vón. — Az erdélyi reform statusnak őszí népesebb consistoriium gyűlést e' hónap 1jén kezdék meg országos elnök 's generalis curator b. Kemény Ferencz elnöksége alatt, 's más nap be is végzék. (E. H.) —

(Agarász-társaság.) Eltelvén a' kocséri agarász-térre nézve szerződött három év több tekintetnél fogva jónak láta a' társaság szállásolását Üllőre átmenni, agarász-térül nyervén lelkes tulajdonosaiktól, lórinéz,

gyáli, kereszturi, löbi igen közel helyezett pusztákat; mely kedvező ajánlásért addig is, míg a' társaságnak kétség kívül tetemes növekedése által meg lennénk jutalmazva vegyék ezennel e' társaság szives köszönetét. Ez idei agarász-tér évben három agarászatot határozott a' társaság: nov. 4én, dec. 2kán és febr. 19én; megjelenés mindenkor előtte való nap az üllői nagy vendéglőben. Minden részben kedvező változás, kényelmes szállás, különösen szerencsés helyzetetése az agarász-térnek, legjobb agarának ajánlott díszes társasági billikom és számtalan kellemi ezen nemzeti, valódi férfias mulatságnak, kezeskednek minél több tag megjelenése felől. —

A m e r i k a

Mexicoi hírek Ujyorkon keresztül aug. 4eig, veracruzianak pedig aug. Saig terjednek, szerintük nem valósul Santacruz meggyilkoltatása. Mióta Bustamente ismét átvéve az elnökséget, rendeleti Santanna politikájával homlokegyenest ellenkezők. A' sajtószabadságot ismét visszaállítá 's megsemmíté azon szerződést, mellyel Santanna 120 ezer fontnyi kölcsönt köte. —

Pernambucoi hírek szerint Caxias várost 15 — 20 ezer főből álló lázadó csapat elfoglala. Uj rendőrségi törvény okozá e' felzúdulást, minek elnyomatására csapatokat küldének; egyébiránt, ha a' zendülők valóban oly számosak, ugy a' kormánynak e' zendülés elfojtás sok bajába kerülend 's az országbelje 's a' révpártok közötti közlekedés bizonyval szenvedni fog, mert Caxias nagy országos vásárhely.

S p a n y o l o r s z á g.

(Espantero példás igazság-kiszolgáltatása. Elegg.) Espantero néhány nappal Bastan-völgybe lépte után egy katonát, ki néhány burgonyát lopott, azonnal föbe lövete. A' lakosság szívet tökéletesen megnyere e' példás igazságkiszolgáltatással, melly nagy mértékben könnyíté a' tartományok lefegyverzésit. — Cordovában komoly következményekkel fenyegető zavargás támadt a' bergarai szerződés híreinek oda érkeztekor. A' nemzetőrök csapatonként szállongtak fegyveresen föl 's alá az utcákon, 's kivont kardot villogtatva, szüntelen e' szókat harsogtattak: „El a' békevel! Éljen a' háboru! Halál a' mérsékpártiakra!“ A' hatóságok megbocsáthatlan hanyagságot tanusítanak ez alkalomkor, 's még próbát sem tettek a' zavargók fekezésire. — Szerencse, hogy Espantero Franciaországba szorítá d. Carlost, mert különben még luzamosb ideig dühöngött volna a' véres polgárháboru. — Maroto további határozatig 40 ezer realnyi évdíjjal Bilbaoban fog maradni, Cabanas pedig 6 ezer reallal négy hónapra Franciaországba utazik. E' rendkívüli kiadások nagy zavarba hozzák most a' pénzügyministert, miután az utóbbi elhatározó hadi mozgalmak fenéig üriték ki a' kormány pénzládát. —

(A' francia követ fogadtatása Navarrában.) A' Moniteur levelet közöl Tolosából azon élénk örömről, mellyel a' francia követet a' navarrai lakosok fogadták, midőn azon uton haladt keresztül, mellyen hat év óta egyetlen utas sem vaa látható, 's melly még az előtt egy nappal is járatlan volt. „Az egész lakosság majd tenyeren hordozza bennünket, mond a' levelező, a' francia határszéleken üdvkivánatokkal fogadtattunk, 's a' hid másik oldalán a' kormányzó üdvözlé Rumignyt a' királyné nevében 's köszöné azon lépését, melly oly lényegileg gyorsítá a' békekötést. A' követ spanyol földre léptét algyurobajjal ünnepeltesíték, 's Irunban fegyveresen tisztelge a' katonaság. Oraa tábornok bemutatá a' követnek a' polgári és katonai hatóságokat, 's a' spanyol consul pompás lakomát ada, melly alatt ezredi zenészkar hallatá magát. Irunból Tolosáig lovagesapat kíséré hintóinkat, 's utközben mindenütt ünnepélyes készületekkel vártak reánk a' hatóságok. Minden tisztelgő beszédben halásan említék Franciaországot, 's mindenütt békeohajtás hangzék a' lakosok ajkiról, kiknek lelkesült örömet soha toll nem írhatja le. A' nyomortul elsorvasztott arczokon ismét mosoly látszék föltünni. A' nép mintegy hosszas álomból ébredt föl, 's esodának tekinti az örvendetes eseményt. Espantero parancsára az egész vonalon lerombolák az erősítvényeket. A' tartomány nyomoru állapotja valóban borzasztó; most azonban remény lépett a' kétségbeesés helyébe 's az utak lepvék emberekkel, kik szerencsét kívánnak egymásnak, városokba rejtett házieszközöket falukba viszik és mindent felednek, mit eddig szenvedniök kelle. A' faluk is mindenütt népésülnek már. —

(A' kormány ótalomba kívánja fogadni az elesett carlosiak özvegyeit 's árváit.) Madrid, sept. 19iken: „Tegnap két indítványt olvasa föl a' cortesülésben a' hadminister. Az egyik Espantero jutalmazását foglalja magában, a' másik pedig a' bergarai szerződés 10ik czikke következtében a' csapat által előzvegyült carlosipárti asszonyokat 's gyermekeiket kívánja kormány ótalom és segély alá vétetni. Ez indítvány arany bütökkel márványba vésetésre méltó, emlékül, hogy a' zendületi kormány illy nagylelkűleg gondoskodék vérengző ellenségei maradékiról, és a' nemzet védenzeivé emel azokat. Nem kevésb böcsületére válik a' kormánynak ma kiadott azon rendelete, melly szerint az éjszaki tartományokban elkobzatott jószágokat ismét visszanyerik az illető carlospárti tulajdonosok, ha az engedelmességhez visszatérnek 's megismerik jogszerű királynéjokat. Megjegyzésre méltó, mikép az úgynevezett zendületi kormány azzal ünnepli diadalát, hogy a' meggyőzetteknek nemesak böcsánatot ad, hanem egyszersmind birtokot és határtalan feledést. Ellenben mit várhatnának az alkotmányosok, ha az ellenkezőpártnak mosolygott volna a' szerencse? Börtönt, megsemmítését az alkotmánynak 's halált vesztőhelyen, vagy legjobb esetben börtönt 's kivándorlást. Ezeket Cabrera elfogott leveleiből világosan bebizonyíthatni. Ugyan e' napon a' jogminister felszólítá az illető cortes választmányt vitatási bevezetésre a' szabandítékok ügyében, a' cortes neheztelt e' sürgetésért, mondván, hogy azáltal az ország előtt gyanusítani szándékozik a' ministerség a' nemzeti képviseli

selőséget. — Campuzano, mint sevillai követ, cortesbe lépett. Cabrera Priego vidékén kinozza a népet.“

(Cabrera és Espana fölszólításai a spanyolokhoz.) Sept. 10én 's 12én, tehát midőn még nem tudhaták Carlos Franciaországba menekültét, igen főnhéjazó felszólításokat intéztek Cabrera és Espana a spanyol nemzet-hez, mikben az ég minden átkát Maroto fejére szórták, 's ígérék, hogy tökéletes győzelem előtt semmi esetre nem rakandják le fegyvereiket. „Gyalázat azon semmirekellő alávaló katonára, szól többi közt Cabrera, ki pénzért adja el bősületét. Örökös gyalázat arra, kik győzelmi mellék-névvel cifrázzák föl magokat, holott bősülettel tettekkel nyerek azokat. Navarrát és a baszk tartományokat szabadítékok megadásával ámiták el. Megsiratandják gyászos könnyelműségeket e tartományok. Valencia, Aragonia és Catalonia szinte úgy kívánhatják azon szabadítékokat, miket az örökülesi harcokban elvesztének. Kardomat csak akkor fogom hüvelybe rejteni, midőn valódi szerencsét és a Cid 's Pelagius fiaihoz méltó békét küzdendek ki hazánnak.“

(Komoly cortesviták. Elegy.) Madrid, sept. 18-án: „A ministerek elleni háborút hevesül nyitá meg a cortes. A föllengősdiék mindent elkövetnek, mi a ministereket boszanthatja, vagy a népvéleményben lealázhatja, míg más oldalról Esparteroak mindenkép hüzelni törekszenek, valamint Alaix hadminisrter is folyvást legyezgetik, mivel meghitt barátja az előbbinek. De las Navas gr. következő indítványt tön egyik közelebbi cortesülésben: „Azon ministerek, kik az alkotmányt bármí részben megsértik vagy megsértetésit nem gátolják, nyilatkoztassanak hazaarulóknak, fejük pedig hóhérbárd által essék le.“ E törvényjavaslatot azonnal választmányra bízva vitatásul a cortes. — A kormány biztosságot nevez ki törvényjavaslat-kidolgozásra közböcsánát iránt. Arguelles és Calatravanem akartak tagjai lenni e biztosságnak, talán, mivel érzék, hogy nincsenek helyükön, hol az emberiség szava hangzik. Espartero sergei megindultak Aragonia és Valencia felé, hol Cabrera, mint látszik, még folytatni szándékozik a háborút. — Estella kaput tárt az alkotmányosoknak. — D. Carlos Franciaországba menekvése hév örömmre gyújtá a főváros lakosait, mi olly bátorságot kölcsönze a ministereknek, hogy hihetőleg a baszk szabadítékok helybenhagyása után azonnal eloszlatandják a cortest. — Esparterot szabad választás szerint egy millió realnyi jövedelmű nemzeti jöszággal szándék megajándékozni. — A navarrai zaslóaljak végmaradványi a hegységbe vonultak, hol még darab ideig büntetlenül vélik üzhetni kicsapongásikat. — O'Donnell hevesül üldözi Cabrerát, 's mindenütt elhamvasztott falukra talál; a zendülők azonban olly gyorsan futnak, hogy még eddig utóhadaikat sem pillanthatá meg.

A n g l i a

(A Times börzöngése Maroto ellen.) A legújabb spanyol események-ről 's d. Carlos Franciaországba szabadultáról így nyilatkozik a Times: „E' hirt bizonyosan diadallal ünneplendi sajtónk 's ministerségünk. Sikerülend nekik néhány ugynevezett szabadelművel pillanathyra feledtetni, hogy e' fordulatot, melyre olly büszkék, a britt nemzetet ejtett szennyel vásárlak meg, miért a legnagyobb kedvezmény sem szolgálhat kárpótlásul. Örvendjete szabadelműek d. Carlos megbuktán; de ne feledjetek azon eszközt, mely által megbukott. Nem britt fegyverek nyerek e' győzelmet; ezek ellenében győztes volt d. Carlos, 's csak akkor bukott meg, midőn or-eszközökhez és zsvány eseklekhez folyamodék a britt ministerség. Kitanult gyilkost választának ministerink 's megvesztegeték őt ura elárulására. Angolok! ez azon nagy tett, melyet elkövettek; ez azon tisztos eszköz, melyhez ministeritek nyultak. Vegyetek még azon vizsgálatást, miszerint a francziák igen piszkosnak találák ez alkudozást 's az egész gyalázatot osztatlanul bímotok engedék. De még többet is engedtek ők nektek; az egész költség a ti nyakatokra hárult. Mennyibe került az egész ocsmányáság, azt hihetőleg még a mostani alsóház is szeretné megtudni. Franciaországban beszélék, hogy csupán Maroto megvesztegetése legalább 1500 font sterlingbe került. Titkos költségünk nem terjednek annyira, hogy mindenütt illyesmiket gyakorolhasson ministerségünk, 's reményljük, miszerint keleten nem találand Marotohoz hasonló pogányra, vagy legalább drágábban fogják az egyiptusi hitlenek eladni becsületüket. Azonban d. Carlos Franciaországba menekvése valóban örögi áldást hozand ministerségünkre. Egy ministeri lap így törekszik ótalmazni Maroto elpártoltát: „Hogy Maroto tette gyorsítá a háboru-bevégzést, ez semmi kérdést nem szenved; de Maroto tette, bármí szempontbul tekintsük is azt, bizonyosan azon meggyőződésből származott, hogy a trónkövetelő győzelme igen kétes, sőt egészen lehetlen.“ Azaz: Maroto árulása helyes, mivel nem volt valószínűség vagy remény győzelemre d. Carlos részről. E' tant mindenek használatára következő mondásba szorítjuk: Ha uratok beteg, 's fölgógyulása nem valószínű, vagy épen minden remény nélküli, tehát épen ne kettőzte-se: tek fáradozásitokat ápolásában, hanem hagyjátok magatokat megvesztegetni örökösei barátjainak lehetőségig gyorsan kúpszítására a világból.“ Valóban ha a whígek kezeikbe kaparíthatják a nevelést, ugy rövid idő múlva senki nem fog bátran alhatni O-Angliában. Mit várhatni olly emberektől, kik „szükséggel“ mentegetik Maroto gyalázatos gyilkolását! Midőn harczársait meggyilkoltatá Maroto, épen ugy vétkezék, mint Thurtell, ki a szegény Wearet estelire vivé hintón 's utközben meggyilkolá. Thurtell bitófán halt meg a nép átkai közt, pedig koránsem volt olly nagy gonosztevő, mint Maroto, kit magasztalgal ministerségünk, Anglia és Spanyolország királynéji pedig kétségkül hatalmas évdíjjal fog-nak ellátni. Itt azonban most csupán azon kérdés foroghat föl: nem alazák e le a ministerek a hazát, királynét 's önmagokat, midőn árulással 's véres gyilkosságokkal vetettek véget a háborúnak. Angolok, ez most a kérdés, 's ha bősület és gyalázat iránt nem vagytok egészen közönyösek, mint kormánytok, ugy csupán egy határozáshoz folyamodhattok.“

Illy hangon szól valamennyi tory lap, a ministerek pedig a Globenak itt alant következő nyilatkozatát utánozzák különböző változatokban. —

(A Globe nyilatkozata Spanyolország lecsöndesítéséről.) Miut: n a Times egész durvasággal kelt ki a kormány által pártolt Maroto árulása ellen, így nyilatkozik a békítésről a ministeri Globe: „Azon hivatalos tudósítás, miszerint d. Carlos francia hatóságai hatalomnak megadá magát, utolsó reményöket is megdönté itteni bálványzóinak. A Times, mely eddig Maroto elleni zajgásai által, póri kifakadásokkal keverve Palmerston, Hay és Wyde ellen, kiténteté magát, ma (sept. 17ikén) olly szelíd miut akármely jól eldöntetett vasgyúró. A szegény vén Times fegyverzete nagyon elkophatott, ha csupán azon vádot támaszthatja Palmerston elleu, miszerint csak egyedül neki és a Spanyolországban használt tiszteknek köszöhetően e' rendkívül szerencsés sükert. A szegény Times irigység-kínakat érez e' dicsőség miatt 's e' mi így fájdalom csekély elméje végmaradványit is fölemészte. Ha nagyobb örömmre volna szükségünk, ugy azt multhatlanul föllehők a toryk görceiseiben 's jajongó vonaglásiban. De a süker már magában is olly nagy és dicső, hogy épen nem szükség azt pártdiadallal szaporítunk. Hol az emberiség és szabadság azon őszinte barátja, ki szivéből ne örvendne illy természetelleni háboru megszünteni? főkép miutan békés uton történt ez meg 's nem valamelyik rész végképi kiirtatasa által, mikép a bősületes toryk kívánni merészlek? Valóban kacagni kell a tory-carlosiak iszonyu következtelenségén; két év előtt ugyanis bősületen kiáltozák: mikép az angol kormány ki akarja irtani a baszkokat, vagy pedig fegyveres erővel kényszeríteni a szabadítékokrul lemondásra, hogy véget erjen a háboru. Akkor a baszkok még párthívei voltak d. Carlosnak, 's nem ismerék őt olly jól, mint most. E' pillanatban pedig, midőn a Times nem tagadhatja, hogy az angol kormány békét eszközle a baszkok és alkotmányosak között, 's egyszermind biztositá az előbbieket szabadítékít, jámbor panaszokra fakad az elárultatott szerencsétlen Carlos mellett. Köztudomásu, miszerint d. Carlos, testvérét, Ferdinandot, még életében elárulá, halála után pedig hasonlót tön unokahugával: ha tehát most más visszafizeté neki a kölcsönt, mondhatni e' azt jogszerű visszatartásnál egyébnek? De azon eseményt, melynél fogvást a tartományok önként visszatértek törvényszerű hatóságikhoz, árulásnak nevezgetni, — ezt valóban csupán a Timestől várhattuk; mi a tartományok e' tettét hüséghez visszatérésnek nevezük. Mi pedig Marotot illeti, azon Marotot, kit ezelőtt dicsérettel piszkolt vala le 's most rágalomokkal bősül meg a szegény Times, mi soha nem védtük 's nem is fogjuk ótalmazni azon tettét, mely szerint 10 tábornokot kihallgatás és eskütszék nélkül agyon lövete; mi e' tettét mindenkor gyilkosságnak neveztek. De ugyan ki parancsolá 's hagyá helyben e' gyilkos mészárlást? Ki más, mint épen maga d. Carlos, mint ezt igen jól tudhatja a Times; de ezen pontot igen ravaszul tudá egészen elmellőzni a Times. Miért Marotora gördíteni a bün egész súlyát, midőn egyenlőn részesült abban vele d. Carlos? Azon fötisztok vétkesek voltak ugyan; de a véres tettet azért helybenhagyni soha nem fogjuk. 'S ugyan miért dörög épen most a szegény Times olly hatalmas e' tíz gyilkosság ellen, holott mélyen hallgata, midőn a durangoi carlosi rendelet következtiben száz meg száz honfitársunk vézett el? Hol volt akkor föllázadt érzete, míg egész Európa undorral fordult el az említett borzasztó és aljas vérengzéstől? A Times olly néma volt akkor, mint azon sirhalmok, melyek szerencsétlen honosinkat földik! El tehát ez undorító képmutatással. Maroto sok rosszat vitt ugyan véghez, de mostani tette által minden korábbi bünét lemosá. Azon férfi, kit annyira ótal-maz a Times, valóban méltó tárgy a szegény Timesra nézve, 's mondhatjuk, hogy irigylést egyik sem fog gerjeszthetni.“

(Éji gyülések Sheffieldben. Elegy.) A chartisták ismét gyüléseket tartanak a sheffieldi vásártéren; de szónokok nem igen hallatják magokat, 's a sokaság jobbadán csak némán ballag előre hatra utczákon 's tereken. Sept. 11ikén éjjel ment véghez illy néma gyüles; pisztolylövés volt az összeidező jel, melyre mintegy kétezer ember sompolygott a sötét tere; minden légszeszlámpás el vala oltva. A nép közül sokan füttykösökkel 's lándzsákkal voltak fölfegyverkezve. A rendőrség 's vasas lo-vasság csak tetemes fáradság után tudá megtisztítani a tért az éji zavargóktul, kiknek egy része a sirkertbe menekült 's onnan hatalmas kölövellet tisztelé meg a katonaságot. Ugyan e' fegyvert használák az utczákon is; a katonaság ezredese is követ kapott hátára, noha egyébiránt nem sérült meg. A zavargók közül mintegy 36 börtönben ül; 13ikán megújult e' fenyegető csoportozás, és e' napon kurta kardokkal találák jónak ellátni a különben fegyvertelen rendőrséget. — A belga király 's királyné sept. 20kán Ostendeba hajóztak. — Hardy hajóvezér meghalt élte 71ik évében. A tráfalgari ütközetben „Victory“ hadihajót vezérlé, 's a nagy Nelson karjai közt adá ki lelkét. — Irlandi hírek szerint ez évben igen silány ott az aratás. Sok helyen még most is víz földi nagy eszések miatt a földet. A M. Chronicle hathatosan ajánlja a gabnaszállítás Magyarországból Fiunne felé. — Rundscht Szingh f. e. jun. 27ikén meghalt. —

(O' Connell körirata honosihoz.) O' Connell ismét hosszú köriratot böcsátá honosihoz, következő kedvencz jelszavával: „Örökös rabszolgák, nem tudjátok, hogy az, ki szabad akar lenni, maga tartozik esapásra emelni kezét.“ Ez iratában így nyilatkozik többi közt az izgató: „Irlandi nép! te képes vagy magadat megszabadítani, de csak nagylelkű, egyhan-gu 's általányos határozat által. Minden megye, minden város, minden község fogjon kezét választásra. Dublinból segélyre számolhattok ugyan, de mégis jobb lesz, ha minden község csupán tulajdon erejére bizandja magát. A költségeket helybeli ajánlatok és segítségek könnyen fogják földözni. Földolog azonban az, hogy biztositátok magatokat azon válas-tókra nézve, kiket minden községben beírhatni. Neveiket és tulajdonsá-gikat tudatni kell a helybeli társulatokkal. Irlandi nép! segélyre szólítlak

föl e' fontos ügyben. A' papságot is tisztelettel kérem pártoló együttmunkalataért. Békés, alkotmányos küzdés forog itt szőnyegen, 's annál szükségesb most a' kathol. papság együttmunkálata, mivel a' reform. uralkodó vallás szolgálja veszélyes izgatást forralnak a' nép ellen. A' szégyeni törvény rövid idő múlva gyakorlatba fog hozatni 's igen nyomasztó leend. Szükség, hogy másképp fődözze azt a' kormány. Ezt pedig csupán ezélszerű választási rendszerrel eszközölhetjük. — O' Connelt némelly lapok veszélyesen betegnek mondák; újabb hírek azonban egészen ellenkezőt állítanak. —

F r a n c z i a o r s z á g .

(A' Charivari gúnyirata Maroto ellen.) A' Charivari egyik legújabb száma kereskedési körlevél-alakban csipős cikket közöl Maroto elpártoláról. Maroto kereskedőház ugyanis jelenti, mikép „rég érzett hiányt pótolván ki“ általános árulási raktárt állita föl. Ezután így szól a' kérdéses lap: „Az ártatlan Izabella és nem nagyon ártatlan anyja, Krisztina asszony, meggyőzhetlen sergei, a' legyőzhetlen Espartero vezérlete alatt, hét év óta csupán ütlegekben részesültek; bátorságukat csak czippekoptatásban gyakorlák: diésőség helyett csak tyukszemeket kaptak. Mit tőn a' legyőzhetlen Espartero? Árulókhoz 's áruláshoz folyamodék. Hogy ezen hadi armányt és segédeszkőzt mindenki könnyen megkaphassa, tehát alulirt don Rafael Maroto nagyban kereskedő árulási házat határozott alapítani. Társakul sok igen roszhirben levő árulót fogada, többi közt Deutz urat és a' kapudán basát, mert Maroto nagykereskedő nemesak szárazon, hanem vizen is egyiránt fog munkálkodai. Véres kivégzésből is nagy mennyiséget tartand raktárában, hogy az ellenkező véleményűeket könnyen ki lehessen pusztítani, mikép az estellai főtisztekkel történt. Jegyzet: orgyilkolás külön fizettetik. Az árulási adásvevés szabály szerint készpénzért történik, bizonyos esetekben mindazáltal esere is elfogadtatik, például zsíros hivatalok, jó parancsnokságok 's a' t.; Maroto 's társai nagy kereskedése mindenkor nagy mennyiségben lesz ellátva gyávaságokkal, eskükkel, áruló ravaszsgal 's több illy közhasznu cikkekkel, miket igen mértékletlen magas áron adand. Külföldre is elvállal minden nemű árulásszállítást. De helyben is gyakorolja ezt. Árulási és árulói raktárakat a' művelt világ minden fővárosában fog nyitni. Egyébiránt e' nagy kereskedő ház minden árúját, minden rang és nemi különbség nélkül mindenkinek ajánlja, azon különös megjegyzéssel, miszerint minden egyes vevés többet ígérés utján fog történni. Maroto-ház a' szultánnal vagy egyiptusi basával is örömet lépndi szövetségbe 's kereskedési viszonyba, 's kettő közül egyiket, vagy szükség esetén mindkettőt is egész örömmel elárulandja.“ —

(Ujabb egyes adatok d. Carlosról utazásáról.) Paris, sept. 25én: „Tartományi lapok folyvást részleteket közlenek don Carlos és családja utazásáról. Bordeauxban villás reggelihez ült Carlos 's a' háztulajdonos hussal szolgált a' fáradt utazóknak, noha épen büjti nap volt. Először azonban mégis megkérde Beira hgnő: vajjon bátorokodhatik e' hussal kedveskedni, mire hirtelen ezt válaszolá a' hgnő: „Szabadságom van husevésre a' pápától.“ D. Carlos sem vonakodék 's jó ízűn költé el az elibe tett huss. Perigueuxben a' megyeházat kapá lakul, 's a' hatóságoknak szoros parancsa volt, őt minden közlekedéstől elzárni spanyolokkal 's helybeli lakosakkal. Az ajtókat rendőrség és sorkatonaság őrzé. D. Carlos mindenütt pontosan fizet, csak a' postalovakért nem akar fizetni, azt adván ürügyül, hogy nem kénye szerint utazik 's így nem is köteleztethetik fizetésre. A' volt trónkövetelő igen sovány, haja vörös éseges szemöldökig fűdi homlokát, arczsine egészséges, szakála rőt, álla és orra görbült, arczán minden nemesb kifejezés tökéletesen hiányzik. Beira hgnő ellenben több év előtt igen szép leheté, 's tartása és modorjai most is főnségre mutatók. Egyébiránt don Carlos minden kitüntető rendjel nélkül, egyszerű barna kabátot visel, mellynek zsebében soha nem hiányzik az imádságoskönyv. Beira hgnő legnagyobb tisztelettel viseltetik férje iránt, 's folyvást legnagyobb figyelemmel teljesíti minden kívánatát, hogy komorságát fölvidíthassa. A' nép mindennütt hideg közönyösséggel fogadá d. Carlost.“ —

S c h w e i z .

Zürich, sept. 10én: Istennek hála, ismét béke 's esend uralkodik városunkban. Tegnap a' rendkívüli nagy tanács gyűlt össze a' nagykáptalanegyházban; az elnökök kijányoztak ugyan, de a' gyűlés rendesen volt kihirdetve 's nem is volt ok elmaradásra. Sokan attól tartottak, hogy nem jövend elég tag össze, a' radicalok próbálták is e' nemben valamit, de ez alkalommal nem sikerült, mert 103 tag helyett, (ennyi kívántatik meg a' nagytanácsban határozathozásra) 142 jelent meg. Egyhangulag cantoni kormánynak ismerék meg az ideigleni statustanácsot, míg a' statustanács végkép létegesítve lesz 's 140 szóval I ellen a' nagy tanács azonnali elosztatását 's újnép választások elrendezését határozák. A' nép örömrivalgási alatt oszlott szét a' nagytanács. —

T ö r ö k o r s z á g .

A' maltai Portafoglio sept. 12ki számában Alexandriából aug. 26áról következő levelet közölnek: „Az alkirály az egész révpártot Abukirig álguykkal rakatá meg, mi oda látszik mutatni, hogy el van határozva minden támadásnak ellanállani. A' francia consullnak nyilvánítá, miszerint a' kikötőt, ha francia 's angol hajósereg jelenik meg Alexandria előtt, bezárandja. Olly történetkifejléstől félhetni azon esetben, ha a' nagy hatalmak az alkirálytul erőszakkal kívánnák a' török sereg kiadatását, melly az európaiakat nagy veszéllyel fenyegeti. Isten őrizzen ettől, a' török matrözok még az araboknál is bárdolatlanabbak! —

(Salonichiban iszonyu tüzvész. Szyriában zavar és fejtelenség. A' fővárosban zavargáskitöréstől rettegnék.) Konstantinápoly, sept. 12én: Sal-

nichibul írják, miszerint rémitő tüzvész e' város felét elhamvasztá. Az európai consulok lakjait nagyobb részint fölemészté a' tűz, a' megmaradt rész pedig tetemes sérülést szenvedé. A' francia consullakbul, a' levéltárt kivéve, mitsem menthetének meg; a' levéltár megmentetését is a' consullnak köszönhetni, ki igen tetemesen megsérült leomló égő gerenda által; élete azonban nincs veszélyben. — Tegnap az itteni révben orosz hadihajó köte ki, melly Butenieff rendelkezési alatt itt marad. Az állandó felszólítgatások némileg kielégítése és nyugalomeszközlés végett, két francia 's két angol hadihajót, mellyhez egy ausztriai fregát járuland, rendeltek az egyiptusi révbe vitorlázásul. Ez, ugy látszik, oda ezélez, hogy M. Alit megijessék, ki fiának parancsot ada 100 ezer emberrel Konstantinápoly felé nyomulásra. — Bayrutí aug. 18ki hírek szerint Szyriában legnagyobb ingerültség és zavar uralkodik. Városok és helységek lakosít, kik gyanuba jövének, hogy a' török seregnek segélyt nyujtának, agyonlővék vagy lekonzolák. Ibrahim basa serge egyik részével visszavonult a' szyriai hegyi törzökök fenyegető állása miatt. Adanában öszpontosítá Ibrahim sergeit 's innen a' főhadiszállást Aleppoba teendi át. Szoliman basa Aintáiban állomasozott, hol Ibrahim parancsára mind azon lakost lekonzoltatá, ki a' török sereggel összeköttetés gyanujába jöve. A' fővárosban félelmes ingerültség miatt zajongáskitöréstől rettegnék 's hiszik, miszerint Ibrahim basa használva ez alkalmat, a' fővároshoz közelíteni fog; már rendelkezéseket tőn előnyomulásra azon ürügy alatt, hogy sergeit jobb helyekre állomasoztassa; épen így tőn Hafiz basa is, midőn az Eufráton átkelt. A' kormány midenkép igyekszik rendet eszközölni, de hatalma igen gyöngé, kül 's bel támodás ellen egyszerre bajosan védhetné magát! Az idegen hatalmak képviselőji váltig biztatgatják, de csak akkor lenne beszédök hathatós, ha közbenjárulásukkal tetteg lépne fel. Erre azonban még most esekély a' kilátás. — Rezsíd basa Chosrew és Halil basákkal triumvirseget alkot, mitől legjobb sükert reménylhetni. Chosrew és Halil között az utóbbi időkben szakadás uralkodott armánykodások miatt; most azonban minden egyenetlenség el van hárítva, a' három basa szövetségésbe lépe 's hűséget esküvének egymás iránt. Sarim effendinek 's más tiszteknek elbocsáttatását Rezsíd basának tulajdonítják. —

Alexandria, sept. 7én: Szriából érkezett legújabb hírek szerint valósul Hafiz basának átpártolása; mi ok vezérle őt e' lépésre, arról semmi bizonyosat nem mondhatni; ugy látszik, Chosrew basa Konstantinápolyba esalogatá őt, hogy végkép megszabadulhasson tőle. Az átpártolás bizonyos, maga Hafiz basa nyilvánítá. Corvett ment Szyriába érette, melly őt Alexandriába hozandja. Szyria beljében még folyvást nyugtalanság és zavar uralkodik. Ibrahim basa Marast erősítgeti 's onnan Koniah 's Kintalia felé nyomuland, azon ürügy alatt, mert mostani állomásában cselmi szerekben hiányt szenved. Ismael bey, egyik tábornoka, aug. 9én Damaskusba érkezék és Ali Aga Haszne Kiatibi seid agyonlövetését parancsolá; Kiatibi Ibrahim barátja volt ugyan; de utóbbi időkben gyanuba jött, hogy Konstantinápolyllal levelez. Aug. 14én pedig Gind emirt 7 földijével lefejezték; ezek, közböcsánatban bizakodva, önkényt feladák magokat Beszir emirnek, ki őket Damaskusba küldé, itt pedig bizalmukat fejökkel fizették meg. E' hír egész Szyriában rettegest és félelmet támasztá. Ismael bey most Hórán elfoglalásán dolgozik, e' czélből Damaskusból Mezsiánba utazott. Szoliman basa Alepponál állomasoz 's igen rosz kedvű, mert Ibrahim basa ígéretilül, miket a' nisibi csata előtt tőn, már másnap mitsem akart tudni. Ibrahim egyetlen csatavesztésire, egész Szyria fegyverben fogna állani ellene. — A' török hajósereg tartása igen sokba kerül 's napról napra szaporodik. Az alexandriai réveket folyvást erősítetik. A' kapudán basa, Kairoba utazván, hol igen nagy tisztelettel fogadák, elveszté nisánját (török rendjel), 's igen elkedvenült e' miatt, mert rosz előjelnek tartja. Azon hajótisztek 's matrözok, kiknek Konstantinápolyban maradt feleségök 's gyermekeik, igen ingerültek a' miatt, hogy a' porta nem engedi meg barátjaiknak helyettük a' zsoldfölvételt. — Az alkirály a' consullokhoz intézett nyilatkozatában következő esetekben ad parancsot Ibrahimnak előnyomulásra: 1) ha a' török hajóserget visszakövetelik; 2) ha kívánatait, főleg örökös uralkodását 's Chosrew basának hivatalátul elmozdittatását illetőket, 30 nap alatt nem teljesítik; 3) ha Ibrahim basa cselmi szerekben hiányt szenvedne. —

(A' nagy hatalmak képviselőji újjegyzéket küldenek M. Alihoz.) Konstantinápoly, sept. 1jén: A' nagy hatalmak képviselőji egyik gyűlésében azon javaslatot tevék, miszerint az angol 's francia hajósereg kis részit, mintegy 6 hajóbul állót, küldenék Alexandriába, hogy mutassák meg ezáltal M. Alinak, miszerint Európa komolyan szándékozik közbe járulni. De csakhamar átlátták illy fél rendszabály czélszerűtlenségét 's attól félve, hogy Ibrahim basa Szyriában előnyomuland, az oroszok pedig Boszporba vitorlázandnak, a' hajósereg nagy részit azonban a' dardanelláktul elmozdítani sem akarván, tehát más javaslat talált köz tetszést. Áll pedig ez következőből: a' nagy hatalmak képviselőji összesen jegyzéket intézendnek M. Alihoz, mellyben ellenmondnak azon véleménynek, mint ha ők egymás közt nem értenének egyet; ezenfelül igen mérsékelt hangon kimutatják M. Alinak azon ösvényt, mellyen, ha az ész tanácsot követni akarja, haladhat. Russzia utóbbi időkben igen megnyugtatólag nyilatkozik, ez azonban nem gátothatá azon hír terjedését, miszerint a' minap érkezett orosz gőzös csak azért horgonyoz a' konstantinápolyi révekben, hogy Butenieff orosz képviselőt minden órán fölvegye, ha elszándékoznak a' fővárost hagyni, mivel már többször fenyegetőzött. Általános hiszik, miszerint Rezsíd basa a' külügyi tárczát nem sokáig viselend; a' pénzüggel bizandják meg őt; utódjárul azonban semmi bizonyosat nem tudhatni. —